

HALLANDSFARARES INFORMATION

Medlemsblad för Hallands Genealogiska Förening

Nov 1988

Nr 8

Red. Sperling Bengtsson, Sördals Lyckeväg 16, 310 42 Haverdal, tel 035 - 52001

Redaktören har ordet:

Så är vi mitt uppe i en ny släktforskar-säsong.

Släktforskning i sig ger både glädje och stimulans åt sina utövare, men frågan är ändå, om inte det som följer med, kan ge mer: Att ge och få, visa upp egna utredningar, antavlor, stamträd. Kort sagt det synliga resultatet av all möda i arkiv och vid läsapparaten och så få ta del av vad andra har. Släktforskaren är ofta ensam och oförstådd av sin omgivning, för man förstår sig inte riktigt på vilken härlig hobby det är. Kanhända, att det ibland beror på oss själva, som lätt blir ivriga och så blir det för mycket med namn och årtal som, är så självklara för oss.

Men så händer det, att två släktforskare träffas. Då går diskussionens vågor höga och det har vi väl alla upplevt mer än en gång. Därför ser vi fram emot anbytarträffar och möten med spänd förväntan. Vad kan jag ha att visa och så kanske få hjälp med något kvistigt problem som har dykt upp. Då kan det bli verkliga överraskningar med nya anor eller rentav bekantskap med förut okända släktingar.

När detta skrivs, har höstens aktiviteter redan börjat och närmast blir det nu Höstmötet i Varberg och Anbytarträff i Laholm två veckor senare. Vårprogrammet skymtar redan

runt hörnet - julen - med anbytarträffar, vårmöte och någon veckenda med sedvanliga intressanta föredrag och tillfälle att öva upp läsning i gammal handstil. Helst bör det bli på Löftadalens Folkhögskola, så att fler som bor i norra delen av vårt långa landskap, kan vara med.

Intresset för användning av datorer i släktforskningen stiger och de tas allt mera i bruk. Det är ju ett smidigt sätt att få ordning på forskarmödan. Efter moget övervägande stiger man så in i en affär för det stora inköpet, ser sig storögt omkring på alla sorters datorer med tillbehör som nu finns. Och tas om hand av en försäljare, som lätt och ledigt demonstrerar datorerna och använder ett språk, där nybörjaren har svårt att hänga med. Någonstans ligger också tveksamheten på lur - är det rätt, sådant som passar just för min verksamhet? Men hav tröst! I alla släktforskarföreningar finns det numera erfarna dataexperter, som gärna ger råd och anvisningar före köp, och det kan säkert betala sig.

Lycka till med ett bra köp.

Sperling Bengtsson

HALLANDSFARARES INFORMATION Nr 9
kommer ut i mars - manusstopp 1 febr

ANBYTARTRÄFF I LAHOLM

Tisdagen den 22 november kl 18.30
träffas vi på biblioteket i Laholm.

Alla släktforskare med anor i södra
och mellersta Halland är välkomna.

Tag med Antavlor, Släktträd, Kartor,
Släkt- och Hembygdsböcker.

Kaffeservering.

Armälan senast den 17/11 till:

Charlotte Lindgren tel. 0346/18110
Tgl 129 A, Faurås
311 94 Falkenberg

NYTJILLKOMNA MEDLEMMAR UNDER 1988

Linnea Abrahamsson	Kungsäter
Ingun Adolfsson	Frillesås
Anders Andersson	Eldsberga
Gösta Andersson	Askome
Karl-Gustav Ek	Långaryd
Sven Ekström	Eldsberga
Hugo Engstrand	Halmstad
Olle Hagnell	Lund
Gunilla Herdell	Varberg
Alvar Jansson	Kungsbacka
Alfred Johansson	Överlida
Bertil Karlsjö	Halmstad
Håkan o Inger Mattsson	Lindome
Agda Nilsson	Halmstad
Stig Nilsson	Killeberg
Marianne Nilsson	Harplinge
Herdis Nyth	Partille
Lars o Eva Ohlsson	Halmstad
Svea Olsson	Halmstad
Uno Pettersson	Norrköping
Bertil Wennersten	Halmstad
Hjalmar Wikström	Falkenberg

Några rättelser och upplysningar om avskrift av Vigselböcker.

I förra numret av HALLANDSFARARENS INFORMATION hade ett par felaktigheter insmugit sig: Latlnets æ som läses som 8, skrivs æ e, t ex Laetare. Förkortningar, t ex Förkort^r, men för att slippa skifta upp en halv rad varje gång, skriv Förkort^r. Felskriven och överstreckad men fullt läslig text skrivs med ett bindestreck närmast första och sista bokstaven, t ex -Per Carlsson-. Så kallat latstreck utvecklas, t ex Sköregn = Skommaregn, documēt = documentet, hēa, hēā = henna. Att låna film på Biblioteket med bara två veckors lånetid kan vara besvärligt. Många Hembygdsföreningar har sådan från egna socknen och säkert går det bra att få låna dem.

GF-A Nr 81 September 1988 MEDLEMSSKAP - MEDLEMSFÖRMÅNER

Organisation	Rännetecken	Medlemsförmåner	Årsavgift ¹⁾	Ann.
GENEALOGISKA FÖRENINGEN (GF). Bortsett från PMS som endast till en del sysslar med genealogi. Är den landets äldsta släktforskarförening, bildad 1933. Tel. 08-21 34 54	Sammanslutning av enskilda medlemmar från hela landet Annan förening kan erhålla vissa medlemsförmåner om kollektiv anslutning.	Tidskriften Släkt och Hävd och medlemsbladet GF-Aktuellt. Tillgång till omfattande samling av genealogisk litteratur mm. Föreläsning av trycksaker mm. Beroende av avtal i varje särskilt fall.	90 kr Erläggs av föreningen	
SVERIGES SLÄKTFORSKARFÖRBUND (SSF) Bildat 1986 Tel. 08-26 12 20	Förbund av lokala släktforskarföreningar Har dessutom enskilda medlemmar	Stöd och information t. anslutna föreningar Släkthistoriskt Forum Subskrib. på årsbok Föreläsning av trycksaker	5 kr/medlem i ansluten förening 100 kr 75 kr	Dessa medlemmar saknar rösträtt vid förb.möten.
SKÅNES GENEALOGISKA FÖRBUND (SGF) 1937-1987 var SGF regional-förening inom GF. Om-bildat till förbund 1988 m ansl t SSF.	Ett förbund av lokala föreningar i Skåne, som i sin tur är anslutet till SSF.	Skånegenealogen	40 kr	
LOKALA FÖRENINGAR antingen av regional karaktär (Västra Sveriges eller Storstockholms GF) eller rent lokal (Näsåjo-ortens GF eller Midålvä GF).	Ansluter enskilda medlemmar från en och samma ort eller område. Personer m intressen för detta område kan också vara medlemmar oavsett bostadsort.	Varierar. Alltid en mötesverksamhet av varierande innehåll och frekvens. Ofta någon form av medlemsblad.	Varierar men torde i regel inte överstiga 60 kr	De samverkar ofta med ortens hembygdsförening, ibl i en hembygds- och släktforskarförening.

1) Gäller år 1988. Avgifterna kan komma att ändras.

HALLANDS GENEALOGISKA FÖRENING

kallar till

HÖSTMÖTE i VARBERG

Tisdagen den 8 november kl 19

Lokal: FOLKETS HUS, Kagasinsgat.17, sal Norrdal

1. STADGEEENLIGA ÄRENDEN.
2. VEM VAR BOCKSTENSMANNEN?

När levde han? Vem var han? Vad hade han för yrke? Varför blev han mördad? Vem mördade honom? OWE WENNERHOLM, fjärde delger oss nya spännande forskningslön, som tar upp tidernas mordgåta med rötter i vår medeltidshistoria.

3. SEDVANLIGT SAMKVÄM.

Kaffe, te, läsk, lättöl ... 7:-	Wienerbröd 8:-
Smörgås 15:-	Kondiskaka 7:-

Förhandsbeställning av smörgås kan göras senast 7/11 till:
 Agnes Lindgren 035-123077 eller Carl-Emil Agrell 0346-14939

ALLA SLÄKTFORSKNINGSINTRESSERADE ÄR VÄLKOMNA!

=====
IV SVENSKA
SLÄKTFORSKARKONFERENSEN
I ÅBO 26-28 AUGUSTI 1988

I skydd av slottet och vid den goda hamn, som Åbo utgjorde, växte staden Åbo upp till den mest betydande i Finland. Med sin stora handelsflotta som seglade ut med trävaror och tjära och kom hem med nödvändighetsvaror som kol från England, salt från Medelhavet och - naturligtvis -

kaffe från Sydamerika, blev Åbo en stor handels- och sjöfartsstad. Med detta följde också Universitetet som var vida berömt och Domkyrkan som nu är domkyrka i det svenska stiftet.

Finland är ju tvåspråkigt och därför har många föreningar en finsk och en svensk förening parallellt, så också släktforskarna. Den finska föreningen är givetvis störst och har därmed konferens vart år, medan den svenska bara vartannat. I år hölls IV Svenska Släktforskarkonferensen

26-28 augusti i Åbo och i Åbo Akademi regi, och temat var Migration som problem i hembygds- och släktforskningen. I alla föredrag och diskussioner efteråt, fanns en underton från landets oroliga historia med ständigt hot från öster och invasioner. Det handlade om flyktingar som måste överge sina nedbrända hem, kanske för att aldrig kunna återvända. Så till exempel flydde hela Ålands befolkning över till Sverige på 1710-talet och först efter några hundra år kunde de komma tillbaka, men många stannade kvar i Sverige. Men det var också om den okuvliga viljan och framtidstron, som åter och återigen byggde upp de skövlade bygderna.

Det skulle handla om Migration, det är folkflyttning, folkvandring inom landet av orsaker som redan nämnts, men också arbetsvandringar och liknande för sin försörjning. Redan detta en intressant men ofta bortglömd företeelse, som har fått komma i skuggan av emigrationen, då främst till Amerika, samt immigrationen, som både ger och tar och därmed haft stor betydelse för ländernas utveckling.

Från Steninge Glasbruk reste några glasblåsare och arbetare till Finland och andra kom därifrån till Sverige. I Utflyttningslängd och Husf. står det bara Finland, men var någonstans? Eftersom detta hände på 1880-talet, borde det gå att spåra upp dem och kanske nu levande ättlingar. Därför utnyttjade jag varje tillfälle som gavs att få kontakter i Finland som sedan kan utnyttjas.

De första som kom till Halland från Baltikum och Finland och som vi säkert vet något om, var flyktingar under Den stora ofreden i början av 1700-talet. Senast var det under andra världskriget i olika sammanhang och många har stannat kvar. Sedan har många kommit från Finland och några har jag träffat, som arbetskamrater och i studiecirkel, där jag fick en liten inblick i släktforskningen. Nu fick jag veta mera om hur det är att vara släktforskare i Finland, bland annat genom studiebesök i Landsarkivet och Migrationsinstitutet, båda i Åbo. Bland hjälpmedel

som visades, fick jag med en liten behändig bok, Lokalhistoriska arkiv - en handledning, av Mikael Korhonen. Den kommer att finnas i HGF:s bibliotek på Broktorpsgården. Några rubriker: Arkivinventering och -insamling. Att ordna och förteckna privatarkiv. Arkivteknik. Således läsvärd också för oss rikssvenskar. Ett urval av föredragen finns också hos undertecknad, om någon är intresserad.

Sperling Bengtsson

Kyrkobokföringens historia

Är kyrkobokföringens historia någonting som intresserar nutidens människor? Kanske inte alla, men säkert är det någonting för oss genealoger.

CENSUS

Redan för 2000 år sedan förekom det en folkregistrering i det gamla romarriket. Det var innan landet blev kejsardöme. Denna registrering kallades census, och den omfattade folkräkning, mantalskrivning och militär rullföring.

Detta utövades av höga tjänstemän, censorerna, och till sin hjälp hade de lägre tjänstemän. Proceduren var en muntlig självdeklaration eller edlig försäkran. Den upptog: Namn, ålder, härstamning och social ställning, och människorna framträdde alltså personligen inför censorerna. Sedan upprättades mantals- och skattelängder och mönsterrullor över värnpliktiga. Det hölls vapensyn med ridderskapet.

JULEVANGELIET

Augustus hade år 31 f.Kr blivit kejsare i det romerska riket. Romarna ansåg sig själva som en elit och ett härskarfolk, och Judalandet var deras provins. Vid denna tid utgick ett påbud att hela världen skulle skattskrivnas. Detta var den första skattskrivningen, och Josef och Maria vandrade upp till Davids stad som heter Betlehem. Man skulle alltså infinna sig personligen och tala

om vilka man var.

REGISTER

Med det romerska borgerliga registret som förebild, upptog den kristna kyrkan seden att registrera. Det blev i första hand: Döpta, vigda, döda. Detta var alltså början till en kyrklig bokföring!

KYRKOMÖTET

I KONSTANTINOPEL

År 381 hölls det betydelsefulla kyrkomötet i Konstantinopel. Då blev den nicenska trosbekännelsen ånyo fastslagen (tidigare hade detta skett år 325) och den kristna statskyrkan blev grundad i romarriket. Härmed upphörde registreringen!

REGISTRERING ÖVERFLÖDIG

Alla inom det egentliga romarriket räknades som döpta. Men de som av någon anledning hade utstötts ur kyrkan, de som t ex var kättare eller judar, dem intresserade man sig inte för. De blev ofta landsförvisade. Följaktligen ansåg man det överflödigt att föra anteckningar över sina egna, och registreringen upphörde för en lång tid framåt. Man kände de sina i den kristna församlingen, och de andra brydde man sig helt enkelt inte om!

DE ÄLDSTA BEVARADE

KYRKOBÖCKERNA

Vi tar nu ett jättekliv in på 1300-talet. Världens äldsta, bevarade kyrkoböcker är från Italien och började föras år 1305. Om vi då sänder en tanke från Italien till vårt eget land, så var Den heliga Birgitta då 2 år.

I Halmstad flyttades staden från Övraby ned till Nissans mynning.

I Frankrike finns det vigselregister bevarade från år 1336-1350.

I Tyskland finns dopregister från 1400-talet.

I England finns register över dop, vigslar och begravingar enligt en förordning utfärdad av Henrik VIII på 1500-talet.

KATOLSKA KYRKAN

Katolska kyrkan hade fått stor makt

och stort inflytande under 1500-talet. Vid konciliet i Trident år 1563 påbjöd man att det skulle föras dop- och vigselböcker. Från 1600-talet finns det även förordningar angående familjeregister. Där skulle de enskilda familjerna upptas, alla medlemmarna och även tjänarna.

REFORMATIONEN I TYSKLAND

Tyskarna är ju kända för att vara praktiska och ha organisationsförmåga. Detta visade sig under reformationen på Martin Luthers tid. Man började då ordna en egen kyrkobokföring inom den evangeliska kyrkan. Vår egen kyrkobokföring här i Sverige lär ha sin grund i ett gammalt tyskt system, mycket klart och logiskt uppbyggt.

Ur Uppsala donkyrkoförsamlings födelse- och dopbok 1775.

GUSTAV VASA

Gustav Vasa förde register över sina knektar. Bönderna och gårdarna delades in i rotar, och från dessa skulle knektarna tagas ut. Man inrättade särskilda längder över personer i militäråldern. Dessa kallades utskrivningslängder eller mantalslängder, och så lät Gustav Vasa upprätta sk knektregister, som upptog knektarnas namn och uppgift om utbetald lön.

Ingrid Thorén

I marsnumret fortsätter KYRKOBOKFÖRINGENS HISTORIA.

EFTERLYSNINGAR:

Jag försöker spåra varifrån anfadern till den halländska släkten Stenström kommer. Det finns tre aktuella personer i sammanhanget.

1. Stenströmssläktens anfader hette Anders Svensson och skall enligt traditionen ha kommit till Halland från Dalarna. Detta finns beskrivet i släktboken. Enligt en annan uppgift skulle han följt med en officer till Frölinge. Då han dog 1760 uppges han vara 58 år. Enligt den mantalslängd som upprättades 1721 var han då dräng på Biskopstorp i Kvibille. Anders gifte sig med Kristina Jönsdotter från Gråskull i januari 1731. Anders Svenssons söner och dottersöner tog sig namnet Stenström.

2. Båtsmännen på rusthåll nr 75, Stenstorp, Slöinge kallades för Stenström åtminstone från 1735 och fram till 1800-talets slut. I den första generalmönsterrullen (1735) finns Anders Olofsson Stenström som är gift med Anna Persdotter och de får samma år en dotter Ingerd. Denne Anders var född omkring 1708. Efter honom kommer flera andra stenströmmar, i något fall är de besläktade med varandra.

Redan innan den förste båtsmannen Stenström fanns i Slöinge fanns det en ståndsdragon Anders Stenström. Han upptogs för första gången i 1719 års generalmönsterrulla för Skånska Ståndsdragonregementet, Bohusläns kompani, nr 74, Stenstorp, Slöinge. Detta nummer är uppsatt av pastorn i Halmstad och har Anders Stenström, 24 år, 2 år i tjänst. Hallänning. I nästa rulla, för 1721, finns också anmärkningen ...Den 11/6 1720 uti Halland blef hela Munderingen med spade uppbrändt af Wådelid, Undantagandes kappa, hatt, Räck, Wäst, byxor, handskar, skor.... Karlen sjuk och slagen i knäet får afsked. Anders var gift med Anna Jönsdotter och de fick sonen Anders 1719-11-15. Vid barndopet finns Hans Svensson som första vittne.

3. Den tredje personen är drängen Anders Stenström som gifte sig 1718 i Harplinge med Anna Andersdotter.

Är de tre Anders ovan tre olika personer? Det är inte omöjligt att ståndsdragon Anders Stenström var bror till Hans Svensson och att han blev skadad vid en brand hemma i gården. Det norska kriget var i varje fall slut då. Han kan samtidigt ha mist hustru och barn och sedan flyttat till Biskopstorp för att bli dräng där. Anders barn kan senare börjat använda faderns dragonnamn som sitt släktnamn. Tyvärr finns det inget som stöder hypotesen.

Alla uppgifter om de ovan nämnda Anders Svensson/Stenström mottages tacksamt.

Jag söker också avkomlingar till Stenström-anfäderna Anders och Kristinas dotter Pernilla. Hon föddes 1741-10-20 och dog 1831-09-07. I släktboken finns hennes familj inte upptagen. Hon gifte dock sig 1768-06-19 med Per Nilsson (född 1719-01-31 död 1795-03-20). Han var son till Nils Persson och Elna Svendsdotter på Skoby 1, Kvibille. Denna gård övertog Per och Pernilla och de bodde där till sin död. De hade fem barn varav två dog som små. De övriga var Anders (född 1772), Bengta (1775) och Nils (1781). Per Nilsson hade tidigare varit gift med Bengta Olufsdotter (1693 - 1767). Med henne hade han två barn, Bengta och Elna båda födda c:a 1750. Jag har inte lyckats spåra någon av Per Nilssons barn från något av äktenskapen. Ej heller har jag hittat Pers eller Pernillas bouppteckningar men däremot Nils Perssons år 1742.

I mormonernas sk IGI-kort har jag hittat en viss Nils Persson som gifte sig 1805-12-26 i Kvibille med Bengta Olofsson. Detta kan möjligen vara den yngste sonen, född 1781.

Känner någon till något om Per Nilssons och Pernilla Andersdotters barn?